

# HBN on Tour: Fuchshütte

**Benedikt Kaesberg, baustroh GmbH**



Benedikt Kaesberg is een meester-timmerman en heeft in 2004 voor het eerst meegewerkt aan een bouwproject waarbij een huis word voorzien van stroisolatie. Sindsdien volgden nog 20 andere projecten in de strobouw. Hij heeft een aandeel in de kleine onderneming baustroh GmbH, die strobalen als bouwproduct verkoopt. We stelden hem wat vragen tijdens ons bezoek aan de "Fuchshütte".

## **1. Hoeveel ervaring heeft u met strobouw?**

Het ecodorp Sieben Linden was een voorbeeldig project in deze richting. De beroepsvereniging voor strobouw werd in 2002 opgericht. Men dacht te weten wat wel en niet werkte en probeerde het uit. Vandaag de dag is er een bouwvergunning voor het bouwen met stro. Bij het indienen van bouwaanvragen kunnen waarden voor warmtegeleiding en vocht worden berekend. Het basiswerk is gedaan. Nu is het zaak om veel van dergelijke huizen te bouwen - als eengezinswoningen of speciale constructies.

## **2. Van welke projecten heeft u het meest geleerd?**

Het Straw Polis-project was in 2004/05 het grootste strogebouw in Duitsland. Het is gebouwd met een houten draagconstructie en strobalen eromheen. Een houten paal met een vierkante doorsnede werd bedekt met stro. Daarna werd de houten paal er weer uitgehaald. Dit kan met de hand worden gedaan, maar is behoorlijk tijdrovend. Dus men dacht dat dit anders moest gebeuren. De afmetingen van een baal stro werden nu omgezet in rasterafmetingen en deze methode is algemeen geaccepteerd.

## **3. Wat is het voordeel van rasterconstructie?**

Het voordeel van de rasterconstructie is dat balen stro snel kunnen worden geïnstalleerd. U kunt in roosters plannen welke constructie en welke opstelling het meest zinvol is.

## **4. Zijn er subsidies voor ecologisch bouwen beschikbaar?**

Het kader voor het bouwbeleid moet anders worden opgezet, zodat bouwmethoden die gunstiger zijn voor de beoordeling van de levenscyclus gemakkelijker kunnen worden toegepast.

Ik zou het geen subsidies willen noemen, want alles wat we doen heeft ecologische vervolgcosten, en die willen we nu in de berekening meenemen en niet de toekomstige generaties en het milieu belasten.

Als we in Duitsland de komende jaren Co<sub>2</sub>-belasting krijgen, dan doen we dat ook en kan dit naar de bouwsector worden overgeheveld. We hebben geen subsidies nodig, we hebben een eco-balansaanpak nodig, die op de een of andere manier ook tot uiting komt in de prijsstructuur. Want op dit moment, als iemand zegt "Ik bouw een huis met stro en ik doe het omdat het een goede zaak is vanuit een eco-balans oogpunt", dan is dat geweldig. Maar als iemand zegt: "Ik ga nu iets doen, en de gevolgen kunnen me helemaal niets schelen." Dan wordt het voor hen op geen enkele manier duur en hebben ze een soort van positieve steun nodig als stimulans om meer LCA te doen.

#### **5. Hoe overtuigt u mensen om met stro te bouwen?**

Je overtuigt mensen met argumenten en ervaring. Dus als iemand wil luisteren, luister dan naar deze pleidooi en luister naar de argumenten. Als iemand zegt "Hé, ik wil dit hier in Mönchengladbach bekijken", dan is het waarschijnlijk zelfs mogelijk. Dan kun je de muren pakken en met je neus in het stro gaan. Je kunt hier ervaringen opdoen.

En zoals ik de laatste jaren heb gemerkt, waren het altijd mensen die overtuigd waren van de kwaliteit van de strobalembouw, mensen die de dingen vooruit stuwten.

#### **6. Wat zijn de voordelen van strobouw? Noem er 3.**

Ik had het geluk dat ik werd betrokken bij de projecten. Ik kan uit eigen ervaring zeggen dat ik altijd goed heb geslapen in deze huizen. Als ik 's ochtends wakker werd, was ik altijd goed uitgerust en ik zag dit altijd in verband met de kwaliteit van de ruimtes. Het belangrijkste argument voor elke woningbouwer is dat iedereen een ruimte wil die persoonlijk goed voor hem of haar is.

Daarnaast wil ik de nadruk leggen op de eco-balans kwaliteiten die de constructie van stro heeft. Wanneer ik vandaag de dag een beslissing neem om te bouwen, heeft dat veel impact op het milieu op lange termijn. Als ik op dit punt zeg dat ik iets doe wat consequent middelen en emissies bespaart, dan is dat een heel goed uitgangspunt om iets in de goede richting te doen.

En een laatste punt zou zijn om te zeggen "Ja, het is realiseerbaar." Er zijn genoeg houtbedrijven in Duitsland die dergelijke huizen van stro kunnen bouwen. Misschien hebben ze een beetje steun nodig, maar dat kunnen ze krijgen en dan is het iets dat binnen de normale prijs-kwaliteitverhouding van een Duits timmerbedrijf valt. Het is niet erg duur, maar ook niet bepaald goedkoop. Het prijsniveau is ongeveer hetzelfde als een houten huis.

### **7. Is het ook mogelijk om conventionele stenen huizen met stro te isoleren?**

We hebben het hier vooral over nieuwe gebouwen gehad, en ja, natuurlijk hebben we in Duitsland veel bestaande gebouwen die energie-efficiënt moeten zijn. Men ziet dat dit ook met stro kan.

Een fascinerend voorbeeld: In Schwerin is de firma Schelfbauhütte (een bedrijf dat deel uitmaakt van het behoud van historische gebouwen en monumenten). In een stedenbouwkundige wedstrijd hebben ze de "oude brouwerij"-wijk omgevormd tot een herontwikkeling van de stro. Ze verpakken al jaren de ene na de andere strobaal in het bestaande gebouw en zijn zeer succesvol. Dat betekent dat het mogelijk is en dat er gevraagd wordt naar gespecialiseerde bedrijven. Het stadsbeeld in Schwerin is dus al bijzonder en kan naar elke andere stad worden overgebracht.

### **8. Hoe ziet u de toekomst van strobouw?**

Wanneer wij als Baustroh GmbH stro als bouwproduct verkopen, zijn we aan de ene kant een normale bouwmaterialenhandelaar zoals iedereen en aan de andere kant merken we dat het nog steeds iets bijzonders is. We kunnen geen stro verkopen zoals een stuk hout. Met hout zijn er genoeg mensen die weten wat ze ermee moeten doen en met stro is dat nog niet het geval.

We hebben in het verleden goede ervaringen gehad toen mensen ergens samenkwamen en zeiden: "We willen zo'n strobaal maken en we nemen de rol op ons van de mensen die bij de bouw betrokken zijn". Daarnaast heb je een ontwikkelaar nodig die alles plant. Vervolgens is er de timmerman en andere ambachtslieden die zeggen dat ze het project willen uitvoeren. En als dat allemaal samenkomt, gaat het bouwen van start. Dit kan dan gebruikt worden om samen met de betrokken bedrijven "expertcellen" te ontwikkelen voor de bouw van strobalen. Mensen die snappen hoe het proces verloopt starten dan op een laag niveau en gaan zo van start.

Maar we weten ook dat we in Duitsland op dit moment nog steeds een quotum van ongeveer 0,000% hebben voor nieuwe gebouwen met stro. We zitten dus nog steeds in een niche, maar we zitten wel in deze niche met een bijzondere kwaliteit.

### **9. Zijn er vooroordelen tegen het bouwen van stobalen?**

De typische bezwaren tegen het bouwen van stobalen zijn brand, vocht en veeteelt.

Vuur. Ja, dat klinkt logisch. Stobalen voor de bouw worden structureel geclassificeerd als normaal ontvlambaar, net als hout. En met normaal ontvlambare bouwproducten kunt u binnen het kader van de bouwvoorschriften bouwen. Misschien kan men ook zeggen dat zo'n baal stro samengeperst is en net zo moeilijk te verbranden is in iets als een dik telefoonboek. Met de bepleistering, d.w.z. de bekleding, wordt aan beide zijden een zeer hoge brandwerendheid van 30, 90 of zelfs 120 minuten bereikt. We staan er dus eigenlijk best goed voor.

We weten dat we kunnen voorkomen dat vocht condenseert in een onderdeel van een gebouw. Waar we dan kunnen zeggen: "Als het droog blijft, is het veilig om het te bouwen." En droogte is ook een garantie dat er geen beestjes binnenkomen.

### **10. Hoe bent u in aanraking gekomen met strobouw?**

Ik ben in de strobouw terechtgekomen omdat ik altijd al betrokken ben geweest bij hernieuwbare grondstoffen als bouw materiaal en daarom had ik het geluk om op een bouwplaats te worden uitgenodigd om te helpen bij de bouw ervan. Ik kwam hier met strobouw in aanraking en wist dat dit dé nieuwe manier was, en toen heb ik het aandeel van strobouw in mijn professionele activiteiten in de loop der jaren kunnen opbouwen.

### **11. Hoeveel huizen van stro heeft u gebouwd?**

Ik heb ze niet precies geteld. In 2004 heb ik voor het eerst deelgenomen aan de bouw van een strobouw huis en in de loop der jaren is het er meer dan 20 geworden. Ik was ook betrokken bij twee projecten omtrent de ontwikkeling van stobalen. Door de jaren heen kun je je goed in zo'n onderwerp verdiepen.

### **12. Welke stimulansen moeten worden gecreëerd om de bouwsector te overtuigen van de voordelen van strobouw?**

Nou, de bouwsector heeft nog geen tekort aan werk. De bedrijven hebben volledige orderportefeuilles. Dus nu is het niet het moment om te gaan veranderen. Men heeft het nu nog erg druk dus zien niet het nut in om iets nieuws te doen.

Natuurlijk zijn er altijd een aantal mensen die wel bereid zijn om te veranderen. In het verleden heb ik ook ervaren hoe ambachtslieden konden worden overtuigd... Maar als we nu denken dat het veranderingsproces zwaar is, zie ik niet dat de bouwsector een innovatieve rol neemt. Zolang de consument, die huizen bouwt, niet zegt ‚Wij willen het anders, wij willen gezond bouwen‘, verandert er niets.

### **13. Hoe kijkt u terug op het Fuchshütte -project?**

Als ik me nu in de ruimtes plaats, merk ik dat ik een gevoel heb voor het feit dat alles weer in omloop kan worden gebracht en dat is anders dan de meeste andere gebouwen, waar deze traceerbaarheid niet voor de hand ligt en niet waarneembaar is.